

Technisch rapport kiesintentiemetingen

Politieke Barometer Kantar TNS voor VRT/DS/RTBF/La Libre (Golf 45/1)

Dit rapport omvat een geheel van technische specificaties die moeten toelaten om de kwaliteit van de kiesintentie peiling in te schatten en aldus de resultaten ervan op correcte wijze te interpreteren.

Om redenen van praktische aard wordt dit rapport opgebouwd rond een aantal vragen en antwoordmogelijkheden. De toelichting staat cursief vermeld.

1. Wie heeft de peiling uitgevoerd?

(De naam van het onderzoeksbureau dient te worden vermeld met aanduiding van de contactpersoon voor meer informatie.)

Kantar TNS
Contactpersoon: Jan Drijvers (jan.drijvers@kantartns.com)

2. Wie is (zijn) de opdrachtgever(s) van de peiling?

(De naam van de opdrachtgever(s) dient te worden vermeld met aanduiding van de contactpersoon voor méér informatie.)

Vier opdrachtgevers, met name:

- VRT: contactpersoon is Ivan De Vadder
- De Standaard: contactpersoon is Bart Sturtewagen
- RTBF: contactpersoon is Johanne Montay
- La Libre: contactpersoon is Francis Van De Woestijne

3. Welk type van peiling betreft het?

Betreft het

- Een peiling of een exit poll?
- Een onderzoek met voorspellend karakter of zonder voorspellend karakter?
- Een ad hoc moment opname (= een geïsoleerde meting) of een moment opname die deel uitmaakt van een reeks (in dat geval dient te worden aangeduid over hoeveel metingen de reeks bestaat)

(Gelieve het type te omschrijven met 3 elementen uit voorgaande lijst)

Het betreft een peiling zonder voorspellend karakter, golf 45 voor Vlaanderen / golf 1 voor Wallonië en Brussel.

4. Bij welke populatie & steekproef werd de peiling uitgevoerd?

4.1 Hoe kan de onderzoekspopulatie worden omschreven?

(gelieve hierbij speciale aandacht te besteden aan de beperkingen dw. aan de categorieën die niet – of ondervetegenwoordigd zijn, inbegrepen de geografische omschrijving)

Stemgerechtigden van 18 jaar en ouder bereikbaar via telefoon (vast toestel of GSM)
Wallonië: Franskundig (+/- 2.5 mio Walen)
Vlaanderen: Nederlandskundig (+/- 4.9 mio Vlamingen)
Brussel: Frans of Nederlandskundig (+/- 600.000 Brusselaars)

4.2 Op welke wijze werd de steekproef getrokken / samengesteld?

- *In het geval van een quota steekproef, gelieve de quota te specificeren.*
- *In het geval van een face-to-face bevraging, gelieve het aantal steekproefpunten + het aantal interviews per steekproefpunt te vermelden. (Er wordt aanbevolen om het aantal steekproefpunten te maximaliseren en het aantal interviews per steekproefpunt te minimaliseren. Er wordt aanbevolen om minder dan 20 interviews per steekproefpunt te realiseren.*
- *In het geval van een toevalsteekproef, gelieve de methode te omschrijven.*

70% van de respondenten wordt via vast toestel ondervraagd via een toevalstrekking uit alle toegekende vaste nummers:

- selectie van het gezin via random digit dialing (dus inclusief privé-nummers)
- selectie van de respondent binnen het gezin = de laatst verjaarde persoon (opmerking: bij afwezigheid wordt geen vervanger voorzien om een vertekening naar gemakkelijk beschikbare doelgroepen te vermijden)

30% wordt via GSM bevraged via een toevalstrekking uit alle toegekende mobiele nummers (proportioneel naar operator)

In Brussel werden 90% van de interviews uitgevoerd in het Frans, 10% in het Nederlands (gebaseerd op % stemmen op Vlaamse partijen in 2014)

4.3 Hoe groot is de steekproef?

- *De grootte van de bruto contact steekproef? Het betreft het aantal geselecteerde contactpersonen. Indien niet bekend, gelieve aan te duiden dat de brutosteekproef onbekend is. In het geval de brutosteekproefgrootte onbekend is kan de antwoorbereidheid van de steekproef niet worden beoordeeld.*
- *De grootte van de netto steekproef? Het betreft het aantal respondenten die de vragenlijst hebben beantwoord en die weerhouden werden in de gepubliceerde resultaten*
- *Het aantal weigeringen? Het betreft het aantal gecontacteerde respondenten die gecontacteerd werden maar geweigerd hebben om aan de peiling deel te nemen. Indien de Bruto steekproef niet bekend is dan kan ook het aantal weigeringen niet worden berekend.*

Vlaanderen: Om een netto-steekproef van 1045 respondenten te ondervragen werden 6147 bruto mensen gecontacteerd (responsrate van 17%)

Wallonië: Om een netto-steekproef van 1076 respondenten te ondervragen werden 6725 bruto mensen gecontacteerd (responsrate van 16%)

Brussel: Om een netto-steekproef van 753 respondenten te ondervragen werden 6275 bruto mensen gecontacteerd (responsrate van 12%)

4.4 Op welke socio-demografische criteria werd de steekproef herwogen?

(gelieve een lijst van de socio-demografische kenmerken te geven)

Geslacht, leeftijd, provincie, onderwijsniveau, beroep.

5. Op welke wijze werden de antwoorden verzameld?

- Door middel van 'self-completion' vragenlijsten of door middel van een interviewer?
- Door middel van persoonlijke (face-to-face) interviews, telefonische interviews of andere (specificeer)? (peilingen gerealiseerd door middel van SMS, Internet, televoting enz... worden momenteel afgeraden omwille van een gebrek aan representativiteit voor het grote publiek, de kiesgerechtigde populatie)
- In het kader van een vragenlijst over verschillende onderwerpen (= omnibus) of van een vragenlijst exclusief over dit onderwerp (zie ook vragenlijst)?

(Gelieve te omschrijven met 3 elementen uit voorgaande lijst)

De antwoorden werden verzameld via telefonische interviews (CATI), in het kader van een omnibus-enquête.

6. De vragenlijst

(Gelieve een overzicht te geven van de thema's uit de vragenlijst die in aanmerking komen voor publicatie. Voor wat de vragen naar kiesintentie, stemgedrag, partijvoorkeur en populariteit betreft gelden bijkomende vereisten met name;

- letterlijke weergave van de vraagformulering
- wijze van ondervraging te kiezen uit
 - spontaan
 - geholpen door het 1 voor 1 voorlezen van de antwoordmogelijkheden – meerdere antwoorden mogelijk
 - geholpen door het voorlezen van alle antwoordmogelijkheden – 1 enkel antwoord mogelijk
 - geholpen aan de hand van een toonkaart

Voor de vraag naar 'kiesintentie voor partijen' en 'partijvoorkeur' moet tevens de lijst van de antwoordmogelijkheden integraal worden weergegeven)

***Potentieel politieke partijen:** “Van welke van volgende politieke partijen kan u zich voorstellen dat u er ooit voor zou stemmen bij verkiezingen?”:

geholpen door het 1 voor 1 voorlezen van de antwoordmogelijkheden – meerdere antwoorden mogelijk – volgorde geroteerd:

Vlaanderen: Groen – CD&V – N-VA – SP.A – Vlaams Belang – Open VLD – PVDA – geen van deze – weet niet

Wallonië: Ecolo – cdH – PS – MR – PTB – Défi – PP – geen van deze – weet niet

Brussel: Ecolo – cdH – PS – MR – PTB – Défi – PP – Groen – CD&V – N-VA – SP.A – Vlaams Belang – Open VLD – PVDA – geen van deze – weet niet

***Partijvoorkeur Kamer:** “Indien er vandaag verkiezingen zouden zijn voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers, welke partij geniet dan uw voorkeur?”
spontaan – 1 antwoord mogelijk

***Kiesgedrag Kamer van Volksvertegenwoordigers 2014:** “Voor welke partij heeft u in mei 2014 gestemd bij de laatste verkiezing voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers?”
spontaan – 1 antwoord mogelijk

***Vertrouwen regeringen en regeringsleiders:** In welke mate heeft u vertrouwen in ...

- de huidige Belgische regering? (VL, WAL, BXL)
- Charles Michel als premier? (VL, WAL, BXL)
- de huidige Vlaamse regering? (VL, BXL Nederlandstaligen)
- Geert Bourgeois als minister-president? (VL, BXL Nederlandstaligen)
- de huidige regering van het Waalse Gewest? (WAL)
- Willy Borsus als minister-president? (WAL)
- de huidige regering van het Hoofdstedelijk Gewest Brussel? (BXL)
- Rudi Vervoort als minister-president? (BXL)
- de huidige regering van de Federatie Brussel-Wallonië? (WAL, BXL Franstaligen)
- Rudy Demotte als minister-president? (WAL, BXL Franstaligen)

1: veel vertrouwen

2: redelijk vertrouwen

3: weinig vertrouwen

4: helemaal geen vertrouwen

geholpen alle antwoordmogelijkheden voorlezen – 1 antwoord mogelijk

***Potentieel politici:** “Ik lees u nu een lijst voor van een aantal politici. Gesteld dat deze politici bij de volgende verkiezingen zouden opkomen en u in de gelegenheid bent voor elk van hen te stemmen, van welke van volgende politici kan u zich dan voorstellen dat u er voor zou stemmen? U mag meerdere politici vernoemen.”

geholpen door het 1 voor 1 voorlezen van de antwoordmogelijkheden – meerdere antwoorden mogelijk

(lijst van 30 politici voor Vlaanderen / lijst van 30 politici voor Wallonië / lijst van 30 politici voor Brussel)

***Actuele thema's:** Ik zal nu een aantal stellingen voorlezen. Kunt u voor elk van deze stellingen aangeven in welke mate u er wel of niet akkoord mee bent? Bent u ... ?

De soldaten moeten in het straatbeeld aanwezig blijven om de veiligheid van de burgers te verzekeren. (VL, WAL, BXL)

De regering Michel levert voldoende inspanningen om de belastingen eerlijk te verdelen onder de burgers (VL, WAL, BXL)

De Islam vormt een bedreiging voor Europese waarden en normen (VL)

Ik ben bezorgd over de radicalisering van bepaalde moslims (WAL, BXL)

De aanslagen hebben een grote invloed op mijn politieke voorkeur (VL)

Benoît Lutgen, de voorzitter van het cdH, had gelijk om niet meer te willen regeren met de PS (WAL, BXL)

Een parlementslid zou zijn mandaat niet mogen cumuleren met een uitvoerende functie op gemeenteniveau (burgemeester, schepen, voorzitter OCMW) (WAL, BXL)

5: Helemaal akkoord

4: Eerder akkoord

3: Noch akkoord, noch niet akkoord

2: Eerder niet akkoord

1: Helemaal niet akkoord

6: Geen mening (ENQ. NIET VOORLEZEN)

geholpen alle antwoordmogelijkheden voorlezen – 1 antwoord mogelijk

7. Op welke wijze werden de resultaten inzake kiesintentie, kiesgedrag, partijvoorkeur en populariteit van de politici geanalyseerd?

7.1 Op welke basis werden de percentages voor deze vragen berekend? Gelieve de basis te omschrijven en bovendien telkens het absoluut aantal respondenten (n) aan te duiden.

- Potentieel partijen op basis: allen (n=1045/1076/753)
- Partijvoorkeur Kamer op de basissen: allen (n=1030/1076/753) / uitgebrachte stemmen (n=973/966/694) / geldige stemmen (n=941/912/676)
- Vorig kiesgedrag op basis: allen (n=1030/1076/753) / uitgebrachte stemmen (n=816/805/584) / geldige stemmen (n=777/743/552)
- Vertrouwen regeringen en regeringsleiders:
- Belgische regering/Michel (n=1045/1076/753)
- Vlaamse regering/Bourgeois (n=1045/-/75)
- Federatie Brussel-Wallonie/Demotte (n=-/1076/678)
- Waalse regering/Borsus (n=-/1076/-)
- Brusselse regering/Vervoort (n=-/-/753)
- Potentieel politici: allen (n=1045/1076/753)
- Actuele thema's: allen (n=1045/1076/753)

7.2 Hoe groot is het betrouwbaarheidsinterval op significantieniveau van 95 %?

(Het betrouwbaarheidsinterval is afhankelijk van de geobserveerde waarde alsook van de grootte van de steekproef. Het is onmogelijk om in dit rapport voor alle mogelijke percentages het betrouwbaarheidsinterval weer te geven. We beperken ons tot een aantal relevante richtlijnen. Opgelet! Een betrouwbaarheidsinterval geeft in geen geval een indicatie over de voorspellende waarde van het gemeten percentage. Het duidt in essentie aan dat indien het onderzoek 100 keer zou worden herhaald de geobserveerde waarde 95 keer binnen dit interval zou liggen. Dit geldt in principe onder de voorwaarde van een volledige toevalssteekproef en normale distributie van de antwoorden.)

Bij een steekproef van 1000 personen geldt een betrouwbaarheidsinterval van minimum 0.6% en maximum 3.1% (boven en onder het gemeten resultaat).
Bij een steekproef van 750 personen geldt een betrouwbaarheidsinterval van minimum 0,7% en maximum 3.6% (boven en onder het gemeten resultaat).

7.4 Welke aanpassingen werden op de resultaten van de vragen naar de kiesintenties, kiesgedrag, partijvoorkeur op populariteit van politici aangebracht? Maak uw keuze uit volgende mogelijkheden – meerdere combinaties mogelijk:

- niet gewogen
- gewogen op basis van gedragsvariabelen (bvb. vorig stemgedrag, ...)
- gewogen op basis van attitude/opinievariabelen (bvb. attitude tav vreemdelingen, milieuproblematiek)
- multifactoriële modellisatie

(Het is in bepaalde gevallen aangewezen om de resultaten aan te passen op basis van vroeger stemgedrag of op variabelen die sterk correleren met het stemgedrag. In het kader van een trendanalyse kunnen resultaten ook worden aangepast op basis van tijdreeksen. Elk instituut dient een summiere beschrijving te geven van de bedoeling van deze aanpassingen. Zo kunnen specifieke kennis en details van het gebruikte algoritme beschermd worden tegen plagiaat.

De resultaten naar het vorig stemgedrag werden herwogen naar de uitslag van de verkiezingen voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers mei 2014 voor de onderzochte regio. De resultaten op de andere vragen werden dus onrechtstreeks mee gewogen op basis van het vorig stemgedrag.

8. Wanneer werd de peiling uitgevoerd?

(In het geval de interviews sterk onregelmatig werden gespreid in de onderzoeksperiode is het aangewezen de ganse onderzoeksperiode op te splitsen in homogene deelperiodes en voor elke deelperiode het aantal gerealiseerde interviews te vermelden.

Deze peiling werd uitgevoerd in de periode van 11 september tem 8 oktober 2017.

9. Te publiceren technische fiche:

Deze opiniepeiling zonder voorspellend karakter naar de houding t.a.v. politieke partijen, politici en thema's inclusief kiesintentie op moment van ondervraging, werd uitgevoerd in opdracht van VRT/De Standaard/RTBF/La Libre, bij een toevalsteekproef van n=1045 Vlamingen, 1076 Walen en 753 Brusselaars – allen stemgerechtigden voor de federale verkiezingen en bereikbaar via een vast toestel of GSM. De maximale statistische fout bedraagt 3,1% boven en onder het bekomen resultaat voor uitspraken op de gehele steekproef voor Vlaanderen en Wallonië en 3,6% voor Brussel. De respondenten werden telefonisch ondervraagd in de periode van 11 september tot en met 8 oktober 2017.

10. Datum, naam van de verantwoordelijke van deze publicatie van deze technische fiche

16 oktober 2017
Kantar TNS
Jan Drijvers